

Lichtstralen priemden als gouden speren door de gaten in de zonneschermen en kliefdren een glinsterend traliewerk in het schemerlicht van de nauwe steegjes. De zon stond op haar hoogste punt boven de witgekalkte huizen van de grote stad. Het was stil, zoals altijd rond het middaguur. De hitte duldde geen beweging en geen geluid. Mens en dier hadden zich teruggetrokken in de schaduw en wachtten tot de zon weer naar de horizon zou trekken. De bazaars waren vrijwel uitgestorven, alleen een oude man doolde door de nauwe steegjes waar het nog geen uur geleden een drukte van belang was geweest. Vermoeid zette hij de ene voet voor de andere, zwaar leunend op zijn stok waar de platte houten bedelaarsschaal met een leren koordje aan vastgebonden zat.

De oude man bleef even stilstaan en wiste met de mouw van zijn wijde kaftan het zweet van zijn voorhoofd. Het was overduidelijk dat dit prachtige kledingstuk, met zilverdraad versierd en langs de zomen voorzien van ingewikkelde stikselpatronen, niet altijd van hem was geweest. Maar de kaftan had zijn beste tijd gehad, de donkerblauwe stof was afgedragen en de mouwen waren zo dun dat de ellebogen van de oude man erdoorheen te zien waren. De man was zwaar ademend weer in beweging gekomen. In de onoverzichtelijke wirwar van steegjes, waar iedere vreemdeling het gevoel kreeg in een labyrint te zijn beland, sloeg hij links af naar de bazaar van de kopersmeden.

Hier en daar fonkelde iets roodachtig in het schemerlicht als er een zonnestraal op een metalen voorwerp viel. Voor de winkeltjes van de handelaren en smeden stonden grote ronde borden opgestapeld, die in de rijkere huizen 's avonds werden vol-

geschept met rijst en groenten, en die de voorbijgangers lokten met de belofte dat ze ook in de meest bescheiden lemen hut een vleugje welstand zouden brengen. Verder stonden er olielampen, versierd met fijn snijwerk of juist heel eenvoudig, rank en langwerpig of weelderig en breed. Maar er lagen ook banalere spulletjes uitgestald: hang- en sluitwerk, spijkers, sleutels en eenvoudige sieraden voor wie zich geen kostbare metalen zoals koper kon veroorloven.

De oude man laste weer een korte pauze in om op adem te komen. Het was lastig in te schatten hoeveel zomers de man al achter de rug had. Zijn gezicht was door de zon verbrand en zo donker dat het in de schemering bijna zwart leek. Zijn dunne, sneeuwwitte baard, die van zijn kin tot ver over zijn borst hing, vormde er een merkwaardig contrast mee.

De jaren hadden de oude bedelaar uitgemergeld. Zijn kuiten, die onder zijn kaftan uitstaken, waren bijna net zo dun en pezig als de poten van een woestijngazelle. Al met al maakte de man, ondanks het feit dat hij een stuk groter was dan de meeste andere mannen van de volkeren der Tulamiden, bepaald geen intimiderende, eerder een breekbare indruk.

Na een korte pauze slenterde hij weer verder, langs de standjes van de kopersmeden en door naar de tapijtwevers en ververs. Ineens werd de stilte van de middaghitte verbroken door een kinderstem.

‘Mahmud is terug! Kijk dan, hij is echt teruggekomen!’

Even speelde er een glimlach rond de mondhoeken van de oude man. Belangstellend bekeek hij een stapel kleurige tapijten die naast de ingang van een witgekalkt lemen huisje lagen opgestapeld en nam er toen met een zucht van verlichting op plaats. Hij leunde met zijn rug tegen de warme muur en deed zijn ogen dicht. Oud worden was zwaar. Niets van wat Rastullah je schonk, was bestendig. Met een lichte weemoed dacht hij aan vroeger tijden, aan zijn jeugd en aan de kracht die hij destijds zo vanzelfsprekend had gevonden.

Zachtjes schudde hij zijn hoofd en hij keek op. Een schare kin-

deren met zwart haar en grote ogen was om hem heen komen staan.

‘Vertel je ons weer een verhaal?’

De jongen die dat had gevraagd was zo te zien amper vier jaar oud. De anderen hadden hem een eindje naar voren geschoven alsof ze van tevoren hadden afgesproken dat hij en niemand anders die vraag zou stellen.

De oude man glimlachte en hij streek met een overdreven waardig gebaar over zijn baard, alsof hij de grootvizier van de kalief was.

‘Wel gaarne zou ik uw wens vervullen, mijn prins. Maar vraagt u toch eerst uw schenker of deze niet een druppel wijn en een schaal vol vruchten kan spenderen, want ik ben van verre gekomen en mijn keel is bijna zo droog als het zoute meer van Unau.’

De kinderen barstten in lachen uit, alleen de kleine jongen staarde hulpeloos naar de grond, alsof hij koortsachtig overwoog waar hij de spullen zou kunnen stelen waar de bedelaar om had gevraagd.

‘Trek het je niet aan, jochie.’ De vreemdeling strekte zijn magere hand uit en streek de jongen over zijn zwarte haar. ‘Dat was maar een grapje. Als je me een slok water en een stuk meloen of een andere kleinigheid kunt bezorgen, dan ben ik meer dan tevreden.’

Mahmud keek de kring rond. ‘En de rest moet hier niet rond blijven hangen. Als jullie een goed verhaal willen horen, ga dan kijken wat jullie uit de voorraadkamers van je moeders kunnen gappen, want een sprookjesverteller die half uitgehongerd is, heeft zo’n zwakke stem dat het waarlijk geen groot genoegen kan zijn om naar hem te luisteren.’

Snel verdwenen de kinderen naar de binnenplaatsen en de schaduwrijke ingangen van de huizen. Hun stemmen en hun uitgelaten gelach ebden weg. Alleen het gebalk van een ezel ergens in het labyrint van de bazaar doorbrak de stilte. Vermoeid leunde de oude man met zijn hoofd tegen de muur en hij deed zijn ogen weer dicht.

Hij voelde iets tegen zijn arm stoten. Aanvankelijk was het maar vaag en hij wist niet zeker of de lichte por niet gewoon deel uitmaakte van zijn droom. Maar toen begon het droombeeld van de tuin onscherper te worden. Het geklater van de bron stierf weg...

Mahmud deed zijn ogen open. Zijn kleine vriend porde weer licht tegen zijn arm en iemand zei: 'Zie je nou wel, hij sliep alleen maar.'

Mahmud knipperde met zijn ogen en keek om zich heen. Voor hem op het kleed stonden een karaf met vers bronwater en een kleine aarden beker. Verder had iemand een platte houten schaal met een appel, een half brood en een paar gedroogde vijgen voor hem meegebracht. Genoeg om twee dagen door te komen, als je sober leefde.

Inmiddels waren er niet meer alleen kinderen onder zijn gespannen toehoorders. Op de achtergrond stonden ook een paar vrouwen die deden alsof ze druk bezig waren, maar Mahmud wist dat ze zodra hij aan zijn verhaal begonnen was er ook snel bij zouden gaan zitten om naar hem te luisteren.

'Ik heb ook iets voor je meegebracht.' De kleine jongen die hem wakker had gemaakt, stond te trappelen van opwinding. Met zijn rechterhand hield hij iets achter zijn rug verborgen.

'En mag ik ook zien wat je daar voor mij verstopt?'

De kleine jongen aarzelde even, toen haalde hij trots een halve honingmeloen tevoorschijn.

'Wel heb ik ooit, waar heb je dat prachtstuk vandaan?'

De oude man stak zijn hand uit naar de gele meloen en draaide genotzuchtig met zijn ogen, alsof de beroemdste aller *sharizades* net speciaal voor hem een dans had uitgevoerd. De kinderen giechelden.

'Waar heb je die meest perfecte aller meloenen die ooit onder Rastullahs ogen gedijd hebben vandaan?'

De kleine jongen staarde verlegen naar de grond en naar zijn blote tenen.

'Je kunt het mij toch wel vertellen? Fluister het maar in mijn

oor, dan blijft het een geheimje tussen ons en dan kunnen je vriendjes hier het niet verklappen.’

Nog heel even weifelde de jongen, toen boog hij zich voorover en fluisterde zachtjes: ‘Hij was bedoeld voor mijn vader voor bij het avondeten... Maar die is toch al zo dik als een eunuch in de harem van de sultan... Hij merkt het vast niet als de meloen er niet is.’

‘Zo, zo...’ Mahmud leunde weer achterover en streek over zijn baard. ‘Dus je hebt hem gestolen uit de tuin van de ongelovige zoonaanbidders, die zotte priesters die niet in de Ene geloven, maar die in hun bespottelijke toespraken beweren dat er niet minder dan twaalf goden zijn die over ons noodlot waken?’

Er ging een gefluister door de verzamelde kinderen. Met grote ogen en open mond van verbazing keken ze naar hun speelkameraadje.

‘Dat was een edele daad! Ik vind dat die afgodenaanbidders zo’n perfecte vrucht niet verdienen. Maar omdat jij zo moedig bent geweest, mag je hier naast me zitten terwijl ik vertel, mijn vriend.’

Mahmud stakte even.

‘Zeg eens, hoe heet jij eigenlijk?’

‘Omar,’ antwoordde de kleine jongen verlegen.

‘Goed, Omar, neem dan nu je ereplekje naast mij in. En als jullie nu allemaal nog even geduld hebben, dan kan ik eerst wat proeven van al die lekkernijen die jullie zo grootmoedig aan mij hebben afgestaan.’

Mahmud haalde een bot, oud mes uit de plooien van zijn kaftan tevoorschijn en sneed de meloen in vier stukken. Wie weet, straks verscheen Omars vader ineens om zijn eigendom op te eisen. Maar wat hij eenmaal had opgegeten, dat kon niemand hem meer afnemen.

Geduldig keken de kinderen toe totdat Mahmud zijn maal beëindigd had en tevreden met de mouw van zijn kaftan zijn mond schoonveegde.

‘En vertel nu maar eens wat voor verhaal jullie willen horen.’

‘Tets met moedige krijgers. Vertel ons over de trotse woestijnruiters die de Al’Anfaners hebben verdreven.’

‘Nee, een sprookje... met een prinses... en een prins die haar komt halen op zijn prachtige hengst, een witte *shadif*...’ Een klein meisje in een opgelapte rok keek vol verwachting naar Mahmud op.

‘Nee, niet zo’n stom liefdesverhaal,’ brulden een paar jongens. ‘Wij willen een avontuur en niet een verzonnen sprookje.’

‘Iets over een tovenaar en een schat...’

Mahmud spreidde zijn armen uit. ‘Genoeg, mijn kleine vrienden. Ik vrees dat het lastig wordt om aan al jullie wensen tegelijk te voldoen.’

Nadenkend krabde hij over zijn hoofd.

‘En jij, Omar, wat wil jij horen?’

‘Een verhaal over een djinn, een machtige geest die alle wensen van zijn vriend vervult.’

Mahmud glimlachte peinzend. ‘Jullie zijn niet bepaald een gemakkelijk publiek. Jullie willen een waar gebeurd verhaal met een djinn en een prins, een krijger en een prinses. Ik zou bijna gaan wensen dat ik zelf een djinn had die me nu zou kunnen vertellen hoe ik al jullie wensen kan vervullen. Maar ik geloof dat ik een waargebeurd verhaal ken, waarvan menigeen tegenwoordig beweert dat het een sprookje is. Een verhaal over liefde en oorlog, met een held die een vriend heeft die minstens zo griezelig en geheimzinnig is als een geest uit een fles. Het is het verhaal van Omar en Melikae.’

‘Heel lang geleden, toen de onfortuinlijke Abu Dhelrumun ibn Chammallah kalief der ware gelovigen was, was er in Unau een handelaar die Abu Feisal ben Hussein heette. En omdat hij meer kamelen tot zijn eigendom kon rekenen dan er hengsten in de stallen van de keizers der ongelovigen staan, gaf men hem de naam Feisal de Prachtige.

Nu gebeurde het echter dat in het zevenentwintigste jaar van Abu Dhelrumuns heerschappij een leeuw, groot en machtig, met manen zo

zwart als git, de karavaanweg in het noorden van Unau teisterde. Hij joeg mens en dier schrik aan en leek louter uit moordlust te doden. Later zagen velen in het verschijnen van deze leeuw een omen dat ons gelovigen moest waarschuwen voor een groot onheil. Maar in die dagen waren de mensen rijk en gelukkig, en ze waren blind voor de waarschuwingen van Rastullah.

Steeds groter werd de schade die het gruwelijke beest aanrichtte en Feisal zond bodes naar alle steden en dorpen om een dapper man te vinden die hem de huid van de leeuw zou brengen. Maar het leek erop dat geen man die uit een sterfelijke vrouw geboren was, de demon kon stoppen. De leeuw wist aan alle jagers te ontkomen en bracht telkens weer nieuw onheil over de mensen, alsof hij een bondgenootschap had gesloten met de boze geesten van de woestijn.

Ten slotte loofde Abu Feisal een beloning uit van vijfhonderd zecchino's voor de huid van het beest. Hij verzamelde alle jagers en krijgers om zich heen en bezwoer plechtig dat hij niet naar zijn paleis terug zou keren voordat de leeuw gedood was. Aan zijn zijde reden louter mannen en vrouwen wier namen met respect werden uitgesproken rond de kampvuuren van de Beni Novad en wier roem zich uitstrekte tot in de landen in het Noorden, waar de kracht van de zon zo gering is dat de aarde er als dood bij ligt en geen vlekje groen het oog van de reiziger verblijdt.

Tien dagen en tien nachten trok Feisal door de woestijn met een pracht een vorst waardig. Zijn slaven voerden voor het jachtgezelschap tenten van zijde met zich mee, waarin bij nacht gouden lantaarns brandden, en niet minder dan twaalf koks bekommerden zich om het welzijn van het jachtgezelschap. Maar al deze pracht was Rastullah een doorn in het oog en zo beschikte het lot dat al deze ervaren jagers zelfs geen spoor van de leeuw wisten te vinden.

Aldus bezon Feisal zich op de ochtend van de elfde dag op zijn eigenlijke voornemen en hij maakte een einde aan het feest dat hij een jachtpartij had genoemd. Om eindelijk een spoor van de leeuw te vinden, zond hij na zonsopgang zijn jagers en krijgers in alle windrichtingen uit.

De dag was nog jong toen de koopman getroffen werd door de toorn

van Rastullah. Van het ene moment op het andere verduisterde de hemel boven de woestijn zich en er kwam een verschrikkelijke storm opzetten. Kamelen en ezels renden geschrokken door elkaar heen en zochten beschutting tegen het afgrijselijke geweld van de zandstorm, en toen uren later de toorn van de hemel weer ging liggen, was het jachtgezelschap voorgoed in alle windrichtingen verspreid. Ook Feisal was tijdens de storm verdwaald, en alleen zijn slaaf Omar was nog aan zijn zijde. Onzeker tuurde hij naar de hemel en hij probeerde de weg terug naar het kamp te vinden, echter...'

De leren riem van de zware waterzak begon steeds pijnlijker in Omars schouder te snijden. Voor de zoveelste keer wisselde hij de speer in zijn andere hand om het gewicht van zijn last te verplaatsen. Het zou waarschijnlijk niet lang meer duren voordat hij zou wensen dat de leren zak nog voller was. Rastullah mocht weten wanneer en of ze ooit gevonden zouden worden. De zandstorm had het landschap volledig veranderd, had duinen afgevlakt en ze op andere plekken opnieuw opgehoopt.

Een paar stappen voor hem liep zijn heer, Abu Feisal. Hij had zwaar te kampen met de hitte. Op de rug van zijn kaftan tekenden zich donkere zweetplekken af. Zijn prachtige cape was hij tijdens de storm kwijtgeraakt. Hij was een handelsmagnaat en was niet gewend om te voet door de woestijn te trekken, maar voor zijn leeftijd en gezien zijn lichaamsomvang hield hij zich nog verbazend goed. Nog wel!

Meteen nadat de storm was gaan liggen had Feisal Omar verboden om nog een druppel te drinken. Ze moesten zo zuinig mogelijk zijn met het water, dat nu een indicatie was van de levensspanne die hun nog restte. Ook Feisal zelf had zich tot nu toe aan dat verbod gehouden, maar zijn krachten leken hem langzaam maar zeker in de steek te laten. Steeds vaker zette hij bij het afdalen van een zandduin zijn voeten onzeker neer, gleed uit en wist dan struikelend nog net op de been te blijven. Het zware wapen, dat een handelaar uit het Noorden hem twee we-